

Motto:

- „... dokonca aj najväčší umelci, Michelangelo a Raffael, pracovali spôsobom, ktorý zodpovedá učeniu jedného britského básnika: *Rozvrhni so zápalom a vypracuj s flegmatizmom.*“ Earl of Roscomon: *Essay on Poetry* (citované podľa: WINCKELMANN, Johann Joachim: *O řeckém umění*. In: *Dějiny umění starověku*. Praha : Odeon, 1986, s. 161.

Cieľ predmetu:

- Poskytnúť poslucháčovi hlbší rozbor možných pohľadov na analýzu a interpretáciu hudobnodramatického diela, rozvíjať v ňom teatrologické, dramaturgické a hudobnodramatické myslenie. Fenomén interpretácie, text, analýza a porozumenie dramatického a scénického diela.
- Systematizácia základných poznatkov z analýzy hudobnodramatického diela, ich prepojenie so samostatnou odbornou prácou pri koncipovaní inscenačného kľúča predstavenia.
- Moje motto: „Nestačí vymyslieť niečo, čo sa páči vám.“

Stručná osnova predmetu:

- Základná terminológia, druhy hudobnodramatických diel a ich špecifiká, divadelné metamorfózy divadelných typov a žánrov, dejiny dramaturgických koncepcií, obraz, gesto, výraz, rozprávanie, predstavenie, dramatickosť, divadelnosť, námet, téma...
- Výrazové prostriedky dramatického textu v hudobnom divadle: divadelná hra a operné a baletné libreto (relácie a odlišnosti).
- Slovná a mimoslovná komunikácia v dráme, opere a balete (znak, význam, zmysel, metafora, zákonitosti, princípy a zvláštnosti jednotlivých druhov).
- Priestor a situácia, aranžmán, mizanscéna, scénickosť a scénografické poňatie hudobného divadla.
- Príbeh, fabula v dramatickom diele, časopriestor drámy a scénického diela.
- Genealógia postavy, motivácia, jedajúca postava, charakter, dramatická postava atď.
- Dialóg v dráme (dialóg postáv, vnútorný dialóg, dialóg s hudbou, text a jeho postavenie v hudobnom divadle, od dominancie k rovnocennému postaveniu).

Podmienky na absolvovanie predmetu:

- absolvovanie minimálne 90% seminárov zimného semestra
- aktívne absolvovanie analýzy a rozpravy o zadanej téme
- kooperácia s prideleným kolegom z HTF na zadanej téme, úspešné dokončenie spoločného projektu a jeho prezentácia, respektíve včasné odovzdanie na hodnotenie
- prezentácia výsledkov práce na prieskume v zimnom semestri

Odporúčaná literatúra:

Analýza dramatického textu, dejiny divadla a dejiny opery:

1. divadelná predloha, partitúra a klavírny výťah analyzovanej opery

2. literatúra k historiografii opery a k jej analýze:

1. BROCKETT, Oscar B.: Dějiny divadla. Praha: Lidové noviny, 1999.
2. FISCHER-LICHTE, Erika: Dejiny drámy. Bratislava: Divadelný ústav, 2003.
3. FREYTAG, Gustav: Technika drámy. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1959.
4. HOMOLKA, Kurt: Na počátku bylo libreto. Praha 1967.
5. HOŘÍNEK, Zdeněk: Dráma, divadlo, divák. Bratislava: Tatran, 1985.
6. INŠTITORISOVÁ, Dagmar: O výrazovej variabilite divadelného diela. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2001.
7. KARVAŠ, Peter: Úvod do základných problémov divadla. Bratislava: Tália-press, 1994
8. KARVAŠ, Peter: Zamyšlení nad dramatem. Praha: Československý spisovatel, 1964.
9. KARVAŠ, Peter: Zamyšlení nad dramaturgií. Praha: Československý spisovatel, 1969.
10. LEDERBUCHOVÁ, Ladislava: Průvodce literárním dílem: Výkladový slovník základních pojmů literární teorie. Praha: H&H, 2002.
11. LEHMANN, Hans-Thies: Postdramatické divadlo. Bratislava: Divadelný ústav, 2007.
12. PAVIS, Patrice: Analýza divadelního představení. Praha: Akademie múzických umění, 2021.

13. PAVIS, Patrice: Analýza divadelného predstavení. Praha: AMU, 2020.
14. PAVIS, Patrice: Divadelný slovník. Bratislava: Divadelný ústav, 2004.
15. PAVLOVSKÝ, Petr: Základní pojmy divadla: Teatrologický slovník. Praha: Libri+ Národní divadlo, 2004.
16. MISTRÍK, Jozef: Dramatický text. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1979.
17. STAIGER Emil: Základní pojmy poetiky. Praha: Československý spisovatel, 1969.
18. ZICH, Jaroslav: Kapitoly a studie z hudební estetiky. Praha: Editio Supraphon, 1975.
19. ZICH, Otakar: Estetika dramatických umění. Praha: Panorama, 1987 (nové vydanie: Praha: Akademie múzických umění, 2019).
20. ŽILKA, Tibor: Poetický slovník. Bratislava: Tatran, 1984.

3. Operné encyklopédie, príručky, obrazové publikácie:

1. ABBATEOVÁ, Carolyn - PARKER, Roger: Dějiny opery - Posledních 400 let. Praha: Argo, 2017.
2. BATA, András: Opera Composers, Works, Performens. Cologne 2000.
3. BELLINGER-REGLER, Brigitte - SCHECK, Wolfgang - WINKING, Hans: Opera. Velká encyklopedie. Praha 1996.
4. BROCKETT, Oscar G.: Dějiny divadla. Praha 1999.
5. DAHLHAUS, Carl (ed.): Pipers Enzyklopädie des Musiktheaters in 8 Bänden. Oper, Operette, Musical, Ballet. München-Zürich 1986 - 1997.
6. HOSTOMSKÁ, Anna: Průvodce operní tvorbou. Praha 2018.
7. PARKER, Roger: The Oxford Illustrated History of Opera. 1994.
8. Pipers Enzyklopädie der Oper, Operette und Ballet.
9. SADIE, Stanley: The New Grove Dictionary of Music and Musicians (20 zv.). London 1980.
10. TROJAN, Jan: Dejiny opery. Praha 2001.
11. WARRACK, John - WEST, Ewan: Oxfordský slovník opery. Praha 1998.
12. ZÖCHLING, Dieter: Kronika opery. Praha 1999.

4. Časopisy o opere:

1. Opernwelt
2. Opera News
3. Opernglas

5. K hudobnej terminológii:

1. LABORECKÝ, Jozef: Hudobný terminologický slovník. Bratislava, nedatované.
2. POLEDŇÁK, Ivan: Stručný slovník hudební psychologie. Praha 1984.

Copyrighted Material: © doc. PhDr. Tomáš Surý, ArtD. 2006-2023

Aktualizované: 29. 1. 2023